

31999R2790

29.12.1999

EUROOPA ÜHENDUSTE TEATAJA

L 336/21

KOMISJONI MÄÄRUS (EÜ) nr 2790/1999,**22. detsember 1999,****asutamislepingu artikli 81 lõike 3 kohaldamise kohta vertikaalkokkuleppe ja kooskõlastatud tegevuse liikide suhtes****(EMPs kohaldatav tekst)**

EUROOPA ÜHENDUSTE KOMISJON,

kokkulepete eraldi hindamise käigus tuleb arvesse võtta mitmeid tegureid, eelkõige tarnimise ja ostmise turustruktuuri;

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut,

võttes arvesse nõukogu 2. märtsi 1965. aasta määrust nr 19/65/EMÜ asutamislepingu artikli 85 lõike 3 kohaldamise kohta teatavat liiki kokkulepete ja kooskõlastatud tegevuse suhtes, ⁽¹⁾ viimati muudetud määrusega (EÜ) nr 1215/1999, ⁽²⁾ eriti selle artiklit 1,

olles avaldanud käesoleva määruse eelnõu, ⁽³⁾

olles konsulteerinud konkurentsi piiravat tegevust ja turgu valitsevat seisundit käsitleva nõuandekomiteega

ning arvestades, et:

- (1) määrus (EMÜ) nr 19/65/EMÜ annab komisjonile õiguse kohaldada asutamislepingu artikli 81 lõiget 3 (endise artikli 85 lõige 3) teatavat liiki vertikaalkokkulepete ja kooskõlastatud tegevuse suhtes, mis kuulub artikli 81 lõike 1 alla;
- (2) seni omandatud kogemused võimaldavad määratleda vertikaalkokkulepete ja kooskõlastatud tegevuse liigid, mida üldiselt võib pidada artikli 81 lõikes 3 sätestatud tingimustele vastavaks;
- (3) kõnealusesse liiki kuuluvad kaupade või teenuste ostu või müügi vertikaalkokkulepped, kui nimetatud kokkulepped on sõlmitud ettevõtjate vahel, kes ei konkureeri omavahel, teatavate konkurentide vahel või teatavate kauba jaemüüjate ühenduste vahel; samuti kuuluvad sinna lisäetteid sisaldavad vertikaalkokkulepped intellektuaalomandi õiguste loovutamise või kasutamise kohta; käesoleva määruse tähenduses hõlmab mõiste *vertikaalkokkulepe* vastavaid kooskõlastatud tegevusi;
- (4) artikli 81 lõike 3 kohaldamiseks määrusega pole vaja määratleda neid vertikaalkokkuleppeid, mis võivad kuuluda artikli 81 lõike 1 alla; artikli 81 lõike 1 alla kuuluvate

- (5) grupierandist saadav kasu peaks piirduma vertikaalkokkulepetega, mille puhul on võimalik piisava kindlusega eeldada, et nad vastavad asutamislepingu artikli 81 lõike 3 tingimustele;
- (6) käesolevas määruses määratletud liiki kuuluvad vertikaalkokkulepped võivad tänu paremale kooskõlastamisele osalevate ettevõtjate vahel tõhustada majanduslikku tasuvust tootmis- või levitamishelases; eelkõige võivad need aidata vähendada poolte tehingu- ja jaotuskulusid ning muuta optimaalseks müügi- ja investeeringute taset;
- (7) tõenäosus, et sellised tõhususele kaasaaitavad tagajärjed kaaluvad üles võimalikud vertikaalkokkulepetes sisalduvatest piirangutest tulenevad konkurentsivastased mõjud, sõltub asjaomaste ettevõtjate turuvõimust ja seega sellest, kui suures ulatuses peavad kõnealused ettevõtjad konkureerima muude tarnijatega, kelle kaupu ja teenuseid ostjad peavad toodete omaduste, hinna ja kasutusotstarbe tõttu omavahel asendatavaks või vahetatavaks;
- (8) võib oletada, et kui tarnija osa asjaomasel turul ei ole suurem kui 30 %, siis tavaliselt parandavad vertikaalkokkulepped, mis ei sisalda teatavat liiki rangeid konkurentsivastaseid piiranguid, tootmist või turustamist ning tarbijad saavad sellest tulenevast kasust õiglaselt osa; ainuõigusliku tarnimise kohustusi sisaldavate vertikaalkokkulepete korral on selliste vertikaalkokkulepete turule avaldatava mõju kindlaksmääramisel oluline ostja turuosa;
- (9) kui ületatakse turuosa 30 % künnis, ei saa tavaliselt eeldada, et artikli 81 lõike 1 reguleerimisalasse kuuluvate vertikaalkokkulepete põhjustatud objektiivsed eelised oleksid sellist laadi ja sellise ulatusega, et kompenseeriks negatiivse mõju, mille nad on konkurentidele tekitatud;
- (10) käesolev määrus ei peaks tegema erandeid vertikaalkokkulepetele, mis sisaldavad piiranguid, mis ei ole eespool nimetatud positiivse mõju saavutamiseks hädavajalikud; olenevate asjaomaste ettevõtjate turuosast, tuleks käesoleva määrusega kehtestatud grupierandist välja jätta vertikaalkokkulepped, mis sisaldavad teatavat liiki rangeid konkurentsivastaseid piiranguid, nagu näiteks minimaalsed ja fikseeritud edasimüügihinnad ning teatavat liiki territoriaalne kaitse;

⁽¹⁾ EÜT 36, 6.3.1965, lk 533/65.

⁽²⁾ EÜT L 148, 15.6.1999, lk 1.

⁽³⁾ EÜT C 270, 24.9.1999, lk 7.

(11) asjaomasele turule juurdepääsu tagamiseks ja seal kokkumängu vältimiseks tuleb grupierandiga siduda teatavad eeltingimused; selleks tuleks konkurentsikeelukohustustest erandi tegemisel piirduda kohustustega, mis ei ületa kindlaksmääratud kestust; samal põhjusel tuleks käesoleva määruse reguleerimisalast välja jätta kõik otsesed ja kaudsed kohustused, mille tõttu valikulise turustussüsteemi liikmed ei saa müüa teatavate konkureerivate tarnijate tootemärke;

(12) turuosa piirangud, teatavate vertikaalkokkulepetele erandite andmata jätmine ja käesolevas määruses sätestatud tingimused tagavad tavaliselt selle, et kokkulepped, mille suhtes kohaldatakse grupierandit, ei võimalda osalevatel ettevõtjatel kõnealuste toodete olulise osa suhtes konkurentsi kõrvaldada;

(13) teatavatel juhtudel, kui käesoleva määruse reguleerimisalasse kuuluvate kokkulepete mõju on artikli 81 lõikega 3 siiski vastuolus, võib komisjon grupierandi tühistada; see võib toimuda eelkõige siis, kui ostjal on märkimisväärne turuvõim asjaomasel turul, kus ta kaupa edasi müüb või teenuseid osutab, või kui vertikaalkokkulepete paralleelsestel võrgustikel on samalaadne mõju, mis märkimisväärselt piirab asjaomasele turule pääsemist või sealset konkurentsi; selline kumulatiivne mõju võib tekkida näiteks valikulise turustamise või konkurentsikeelukohustuste puhul;

(14) määrus nr 19/65/EMÜ annab liikmesriikide pädevatele asutustele õiguse tühistada grupierand vertikaalkokkulepete puhul, mille mõju on vastuolus artikli 81 lõikes 3 sätestatud tingimustega, kui selline mõju on täheldatav nende territooriumil või osal sellest ja kui sellise territooriumi näol on tegemist selgepiirilise geograafilise turuga; liikmesriigid peaksid tagama, et nimetatud tühistamisõiguse kasutamine ei piiraks ühenduse konkurentsieskirjade ühtset kohaldamist kogu ühenduse ühisturul ega kõnealuste eeskirjade rakendamiseks vastuvõetud meetmete täielikku toimet;

(15) järelevalve tugevdamiseks samasuguse piirava mõjuga vertikaalkokkulepete paralleelsete võrgustike üle, mis katavad üle 50 % teatavast turust, võib komisjon teatada, et käesolevat määrust ei kohaldata vertikaalkokkulepete suhtes, mis sisaldavad asjaomase turuga seotud konkreetseid piiranguid, ja seega ennistada selliste kokkulepete suhtes artikli 81 täieulatusliku kohaldamise;

(16) käesolev määrus ei piira artikli 82 kohaldamist;

(17) kooskõlas ühenduse õiguse ülimuslikkuse põhimõttega ei tohiks ükski siseriiklike konkurentsiesaduste kohaselt võetud meede piirata ühenduse konkurentsieskirjade ühtset kohaldamist kogu ühisturul ega kõnealuste eeskirjade

rakendamiseks vastuvõetud meetmete, kaasa arvatud käesoleva määruse täielikku toimet,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

a) *konkureerivad ettevõtjad* — sama toote turul tegutsevad tegelikud või võimalikud tarnijad; toote turg hõlmab neid lepingujärgseid kaupu või teenuseid, mis ostja seisukohast on oma iseloomulike tunnuste, hindade ja kasutusotstarbe tõttu omavahel vahetatavad või asendatavad;

b) *konkurentsikeelukohustus* — otsene või kaudne kohustus, mille tõttu ostja ei valmista, osta, müü ega müü edasi kaupu või teenuseid, mis konkureerivad lepingujärgsete kaupade või teenustega, või ostja otsene või kaudne kohustus osta tarnijalt või tarnija määratud ettevõtjalt rohkem kui 80 % kõigist ostja ostetud lepingujärgsetest kaupadest või teenustest ja nende asendajatest asjaomasel turul, arvatuna eelmise kalendriaasta ostude väärtuse põhjal;

c) *ainuõigusliku tarnimise kohustus* — otsene või kaudne kohustus, mille tõttu tarnija müüb kokkuleppes määratletud kaupu või teenuseid ainult ühele ühenduses paiknevale ostjale kas konkreetse tarbimise või edasimüügi eesmärgil;

d) *valikuline turustussüsteem* — turustussüsteem, mille puhul tarnija kohustub lepingujärgseid kaupu või teenuseid kas otseselt või kaudselt müüma ainult kindlaksmääratud kriteeriumide põhjal valitud turustajatele ning kõnealused turustajad kohustuvad müüma selliseid kaupu või teenuseid ainult volitatud turustajatele;

e) *intellektuaalomandi õigused* — hõlmavad tööstusomandi õigust, autoriõigust ja sellega kaasnevaid õigusi;

f) *oskusteave* — patentimata praktilise teabe kogum, mis tuleneb tarnija kogemustest ja katsetustest ning mis on salajane, oluline ja määratletud: käesolevas kontekstis tähendab "salajane" seda, et oskusteave tervikuna või oma teatavas koosseisus või oma koostisosade kogumina ei ole üldteada ega hõlpsasti juurdepääsetav; "oluline" tähendab, et oskusteave hõlmab andmeid, mis on ostjale hädavajalikud lepingujärgsete kaupade või teenuste kasutamiseks, müümiseks või edasimüümiseks; "määratletud" tähendab, et oskusteave tuleb kirjeldada piisavalt ulatuslikult, et oleks võimalik kontrollida, kas see vastab salajasuse ja olulisuse kriteeriumidele;

g) *ostja* — tähendab ettevõtjat, kes asutamislepingu artikli 81 lõike 1 reguleerimisalasse kuuluva kokkuleppe alusel müüb kaupu või teenuseid teise ettevõtja nimel.

Artikkel 2

1. Vastavalt asutamislepingu artikli 81 lõikele 3 ja käesoleva määruse sätete kohaselt deklareeritakse käesolevaga, et artikli 81 lõiget 1 ei kohaldata kokkulepete ega kooskõlastatud tegevuste suhtes, mis on sõlmitud kahe või enama ettevõtja vahel, kes kõik tegutsevad kokkuleppe täitmise eesmärgil tootmis- või turustamisahela eri tasanditel, ja mis käsitlevad tingimusi, mille alusel pooled võivad teatavaid kaupu või teenuseid osta, müüa või edasi müüa ("vertikaalkokkulepped").

Käesolevat erandit kohaldatakse sedavõrd, kui sellised kokkulepped sisaldavad artikli 81 lõike 1 reguleerimisalasse kuuluvaid konkurentsipiiranguid ("vertikaalpiirangud").

2. Lõikes 1 sätestatud erandit kohaldatakse vertikaalkokkulepete suhtes, mis on sõlmitud ettevõtjate ühenduste ja nende liikmete vahel või sellise ühenduse ja tema tarnijate vahel, ainult sel juhul, kui kõik sellise ühenduse liikmed on kaupade jaemüüjad ja kui ühegi ühenduse liikme ega temaga seotud ettevõtja aasta kogutoodang ei ületa 50 miljonit eurot; käesolev määrus hõlmab selliste ühenduste sõlmitud vertikaalkokkulepped, ilma et see piiraks artikli 81 kohaldamist sellise ühenduse liikmete vahel sõlmitud horisontaalkokkulepete või ühenduse otsuste suhtes.

3. Lõikes 1 sätestatud erandit kohaldatakse vertikaalkokkulepete suhtes, mis sisaldavad sätteid intellektuaalomandi õiguste ostjale loovutamise või ostja poolt kasutamise kohta tingimusel, et kõnealused sätted ei ole selliste kokkulepete esmane eesmärk ning et nad on otseselt seotud kaupade või teenuste kasutamise, müümise või edasimüümisega ostja või tema klientide poolt. Erandit kohaldatakse tingimusel, et kõnealused sätted ei sisalda lepingujärgsete kaupade või teenuste kohta konkurentsipiiranguid, mille eesmärk või mõju on sama nagu vertikaalpiirangutel, mille puhul käesolev määrus erandit ei tee.

4. Lõikes 1 sätestatud erandit ei kohaldata konkureerivate ettevõtjate vahel sõlmitud vertikaalkokkulepete suhtes; seda kohaldatakse siiski juhul, kui konkureerivad ettevõtjad sõlmivad mittevastastikuse vertikaalkokkuleppe ja:

- a) ostja aasta kogukäive ei ületa 100 miljonit eurot või
- b) tarnija on kaupade valmistaja ja turustaja ning ostja on turustaja, kes ei valmista lepingujärgsete kaupadega konkureerivaid kaupu või
- c) tarnija pakub teenuseid eri kaubandustasanditel ning ostja ei paku konkureerivaid teenuseid sellel kaubandustasandil, kus ta lepingujärgseid teenuseid ostab.

5. Käesolevat määrust ei kohaldata vertikaalkokkulepete suhtes, mille objekt kuulub mõne muu grupierandit käsitleva määruse reguleerimisalasse.

Artikkel 3

1. Võttes arvesse käesoleva artikli lõiget 2, kohaldatakse artiklis 2 sätestatud erandit tingimusel, et tarnija turuosa ei ole suurem kui 30 % asjaomasest turust, millel ta lepingujärgseid kaupu või teenuseid müüb.

2. Ainuõigusliku tarnimise kohustust sisaldavate vertikaalkokkulepete puhul kohaldatakse artiklis 2 sätestatud erandit tingimusel, et ostja turuosa ei ole suurem kui 30 % asjaomasest turust, millel ta lepingujärgseid kaupu või teenuseid ostab.

Artikkel 4

Artiklis 2 sätestatud erandit ei kohaldata vertikaalkokkulepete suhtes, mille eesmärgiks on otseselt või kaudselt, üksikult või muude poolte kontrolli all olevate teguritega kombineeritult:

- a) piirata ostja võimet määrata kindlaks oma müügihind, ilma et see piiraks tarnija võimalust kehtestada maksimaalne müügihind või soovituslik müügihind tingimusel, et poolte survele või nende pakutud stiimulite põhjal ei ulatu need fikseeritud või minimaalse müügihinnani;
- b) piirata territooriume või kliente, kellele ostja võib lepingujärgseid kaupu või teenuseid müüa, välja arvatud:
 - aktiivse müügi piiramine territooriumil või klientide gruppide, mille osas tarnija on jätnud endale ainuõiguse või loovutanud selle teisele ostjale, kui selline piirang ei piira ostja klientide läbimüüki;
 - hulgimüügi tasandil tegutsevate ostjate müügi piiramine lõppkasutajatele,
 - valikulise turustussüsteemi liikmete müügi piiramine volitamata turustajatele,
 - ostja piiramine teiste toodete valmistamiseks tarnitud komponentide müügil klientidele, kes kasutaksid neid tarnija pakutavate toodetega samalaadsete kaupade valmistamiseks;
- c) piirata jaemüügitasandil tegutsevate valikulise turustussüsteemi liikmete aktiivset või passiivset müüki lõppkasutajatele, ilma et see piiraks võimalust keelata süsteemi liikmetel tegutseda asukohas, milleks puudub luba;
- d) piirata tarnijatevahelist risttarnimist valikulises turustussüsteemis, sealhulgas tarnijate vahel, kes tegutsevad eri kaubandustasanditel;
- e) piirata komponentide tarnija ja neid teiste toodete valmistamiseks kasutava ostja vahel sõlmitud kokkuleppeid tarnija poolt komponentide varuosadeks müümise kohta lõppkasutajale või parandustöökodadele või muudele teenuste osutajatele, kellele ostja ei ole usaldanud oma kaupade parandamist ega hooldamist.

Artikkel 5

Artiklis 2 sätestatud erand ei kehti järgmiste vertikaalkokkulepetes sisalduvate kohustuste suhtes:

- a) kõik otsesed või kaudsed konkurentsikeelukohustused, mille kehtivusaeg on kindlaks määramata või pikem kui viis aastat. Konkurentsikeelukohustusi, mida saab vaikumisi uuendada pikemaks ajaks kui viis aastat, käsitatakse määramata kehtivusega kohustustena. Viie aasta pikkust ajalist piirangut ei kohaldata siiski juhul, kui ostja müüb lepingujärgseid kaupu või teenuseid ruumides või territooriumil, mis kuuluvad tarnijale või mida tarnija üürib kolmandatelt isikult, kes ei ole ostjaga seotud, ja kui konkurentsikeelukohustuse kestus ei ole pikem, kui see aeg, mille jooksul ostja kõnealuseid ruume või territooriumi kasutab;
- b) kõik otsesed või kaudsed kohustused, mille kohaselt ostja pärast kokkuleppe lõppemist ei või valmistada, osta, müüa ega edasi müüa kaupu ega teenuseid, välja arvatud juhtumid, kui selline kohustus:
 - on seotud kaupade või teenustega, mis konkureerivad lepingujärgsete kaupade või teenustega,
 - piirdub ruumide ja territooriumiga, kus ostja lepingu kehtivuse ajal on tegutsenud,
 - on tarnijalt ostjale edastatava oskusteabe kaitsmiseks vältimatu,ja juhul, kui sellise konkurentsikeelukohustuse kestus piirdub ühe aastaga pärast kokkuleppe lõppemist; kõnealune kohustus ei piira võimalust kehtestada ajaliselt piiritlemata piirang sellise oskusteabe kasutamisele ja avalikustamisele, mis ei ole üldtuntud;
- c) kõik otsesed ja kaudsed kohustused, mille tõttu valikulise turustussüsteemi liikmed ei saa müüa teatavate konkureerivate tarnijate tootemärke.

Artikkel 6

Komisjon võib käesoleva määrusega antud soodustuse vastavalt määruse nr 19/65/EMÜ artikli 7 lõikele 1 tühistada, kui ta mingil konkreetsel juhul leiab, et käesoleva määruse reguleerimisalasse kuuluvatel vertikaalkokkulepetel on tagajärgi, mis on vastuolus asutamislepingu artikli 81 lõikes 3 sätestatud tingimustega, eelkõige juhul, kui konkureerivate tarnijate või ostjate poolt rakendatavate samalaadsete vertikaalpiirangute paralleelsete võrgustike kumulatiivne mõju piirab märkimisväärselt juurdepääsu asjaomasele turule või konkurentsi sellel turul.

Artikkel 7

Kui mõnel konkreetsel juhul on vertikaalkokkulepetel, mille suhtes kohaldatakse artiklis 2 sätestatud erandit, artikli 81 lõikes 3 sätestatud tingimustega vastuolus olev mõju liikmesriigi territooriumil või osal sellest, ja kui sellise territooriumi näol on tegemist selgepiirilise geograafilise turuga, võib asjaomase liikmesriigi pädev asutus tühistada käesoleva määruse

kohaldamisest saadava kasu kõnealuse territooriumi osas artiklis 6 sätestatud tingimustel.

Artikkel 8

1. Määruse nr 19/65/EMÜ artikli 1 punkti a kohaselt võib komisjon määrusega teatada, et kui samalaadsete vertikaalpiirangute paralleelsed võrgustikud hõlmavad üle 50 % asjaomase turust, ei kohaldata käesolevat määrust vertikaalkokkulepete suhtes, mis sisaldavad kõnealust turgu puudutavaid konkreetseid piiranguid.

2. Lõikele 1 vastavat määrust hakatakse kohaldama kõige varem kuus kuud pärast selle vastuvõtmist.

Artikkel 9

1. Artikli 3 lõikes 1 sätestatud 30 % turuosa arvutatakse lepingujärgsete kaupade ja teenuste ning muude selliste tarnija müüdüd ning ostjate poolt omaduste, hinna ja kasutusotstarbe tõttu omavahel asendatavateks või vahetatavateks peetavate kaupade ja teenuste müügiäärtuse põhjal; kui andmed müügiäärtuse kohta turul ei ole kättesaadavad, võib asjaomase ettevõtja turuosa kindlaksmääramiseks kasutada muudel usaldusväärsel turgu käsitlevatel andmetel, sealhulgas turu müügiimahul, põhinevaid hinnanguid. Artikli 3 lõike 2 kohaldamisel kasutatakse turuosa arvutamiseks kas ostuväärtust turul või selle tõenäolist väärtust.

2. Artiklis 3 sätestatud turuosa künnise kohaldamisel järgitakse järgmisi eeskirju:

- a) turuosa arvutatakse eelnevat kalendriaastat käsitlevate andmete põhjal;
- b) turuosa hõlmab kõiki kaupu ja teenuseid, mida tarnitakse integreeritud turustajatele müügi eesmärgil;
- c) kui turuosa esialgu ei ületa 30 %, kuid tõuseb hiljem nimetatud piirist kõrgemale, ületamata siiski 35 % piiri, kehtib artiklis 2 sätestatud erand kahe järjestikuse kalendriaasta jooksul pärast aastat, mil 30 % turuosa künnis esimest korda ületati;
- d) kui turuosa esialgu ei ületa 30 %, kuid tõuseb hiljem üle 35 % piiri, kehtib artiklis 2 sätestatud erand ühe kalendriaasta jooksul pärast aastat, mil 35 % tase esimest korda ületati;
- e) punktides c ja d sätestatud soodustusi ei või kombineerida selliselt, et nad ületavad kahe kalendriaasta pikkuse ajavahemiku.

Artikkel 10

1. Aasta kogukaibe arvutamiseks artikli 2 lõigete 2 ja 4 tähenduses liidetakse kokku vertikaalkokkuleppe asjaomase poole ja temaga seotud ettevõtjate eelneva majandusaasta kõigi kaupade ja teenuste käive, välja arvatud kõik maksud ja muud lõivud. Seejuures ei võeta arvesse vertikaalkokkuleppe poole ja temaga seotud ettevõtjate vahelisi või temaga seotud ettevõtjate omavahelisi tehinguid.

2. Artikli 2 erandi kohaldamine jätkub, kui kahe järjestikuse majandusaasta jooksul ei ületata aasta kogukaibe künnist rohkem kui 10 %.

Artikkel 11

1. Käesoleva määruse kohaldamisel hõlmavad mõisted "ettevõtja", "tarnija" ja "ostja" vastavaid nendega seotud ettevõtjaid.

2. "Seotud ettevõtjad" on:

a) ettevõtjad, milles ühel kokkuleppepoolel on otseselt või kaudselt:

— kasutada rohkem kui pooled häälest või

— õigus nimetada ametisse üle poole nõukogust, juhatusest või ettevõtjat seaduslikult esindava organi liikmetest või

— õigus juhtida ettevõtja äritegevust;

b) ettevõtjad, millel on ühe kokkuleppepoole suhtes otseselt või kaudselt punktis a loetletud õigused või volitused;

c) ettevõtjad, mille suhtes mõnel punktis b osutatud ettevõtjal on otseselt või kaudselt punktis a loetletud õigused või volitused;

d) ettevõtjad, mille suhtes kokkuleppepoolel koos ühe või mitme punktis a, b või c osutatud ettevõtjaga või ühel või mitmel kõnealustes punktides osutatud ettevõtjal ühiselt on punktis a loetletud õigused või volitused;

e) ettevõtjad, mille puhul punktis a loetletud õigused ja volitused kuuluvad ühiselt:

— kokkuleppepooltele või vastavatele punktides a–d loetletud nendega seotud ettevõtjatele või

— ühele või mitmele kokkuleppepoolele või ühele või mitmele punktides a–d loetletud nendega seotud ettevõtjatele ja ühele või mitmele kolmandale isikule.

3. Artikli 3 kohaldamisel jagatakse käesoleva artikli lõike 2 punktis e loetletud ettevõtjatele kuuluv turuosa võrdselt kõigi ettevõtjate vahel, kellel on lõike 2 punktis a loetletud volitused või õigused.

Artikkel 12

1. Komisjoni määrustes (EMÜ) nr 1983/83 ⁽¹⁾, (EMÜ) nr 1984/83 ⁽²⁾ ja (EMÜ) nr 4087/88 ⁽³⁾ sätestatud erandite kohaldamist jätkatakse kuni 31. maini 2000.

2. EÜ asutamislepingu artikli 81 lõikes 1 sätestatud keeldu ei kohaldata ajavahemikul 1. juunist 2000 kuni 31. detsembrini 2001 nende kokkulepete suhtes, mis 31. mail 2000 juba kehtisid ja mis ei vasta käesolevas määruses sätestatud erandi tingimustele, kuid vastavad määrustes (EMÜ) nr 1983/83, (EMÜ) nr 1984/83 või (EMÜ) nr 4087/88 sätestatud erandi tingimustele.

Artikkel 13

Käesolev määrus jõustub 1. jaanuaril 2000.

Käesolevat määrust kohaldatakse alates 1. juunist 2000, välja arvatud artikli 12 lõige 1, mida kohaldatakse alates 1. jaanuarist 2000.

Käesolev määrus kehtib kuni 31. maini 2010.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 22. detsember 1999

Komisjoni nimel

komisjoni liige

Mario MONTI

⁽¹⁾ EÜT L 173, 30.6.1983, lk 1.

⁽²⁾ EÜT L 173, 30.6.1983, lk 5.

⁽³⁾ EÜT L 359, 28.12.1988, lk 46.